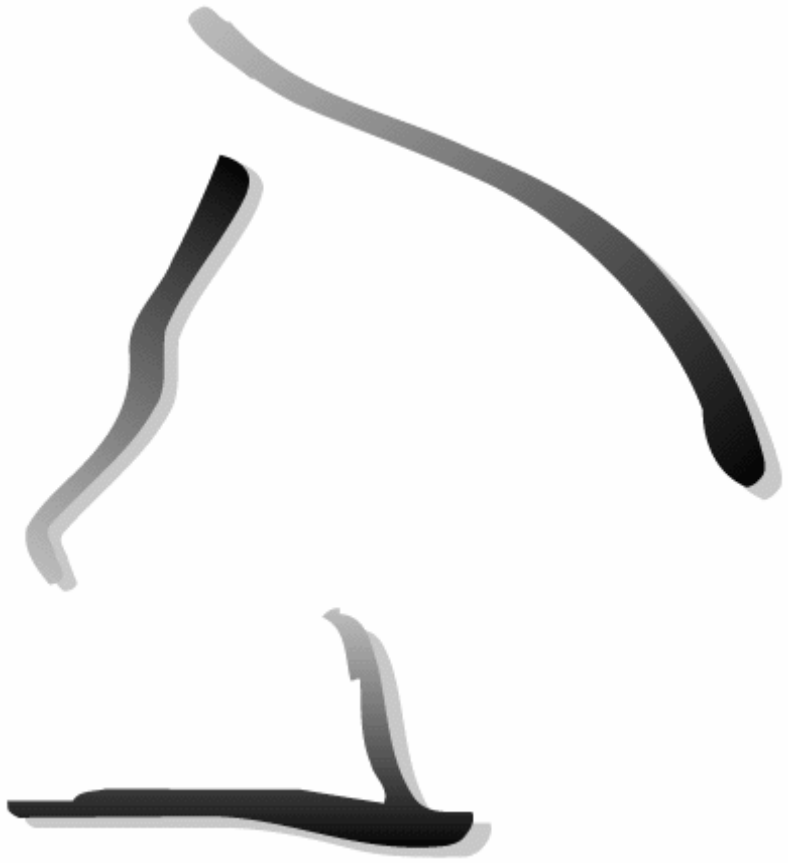

METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SÄÄNNÖT JA OHJEET

METSÄSTYSKOIRIEN JÄLJESTÄMISKOKEEN SÄÄNNÖT

Voimassa alkaen 1.1.2007.

1 Kokeen tarkoitus

Metsästyskoirien jäljestämiskokeen tarkoituksena on selvittää koiran kyky seurata haavoittuneen riistaeläimen verijälkeä. Kokeiden järjestämis- ja tuomariohjeet täydentävät näitä sääntöjä.

2 Koelajit

Metsästyskoirien jäljestämiskokeet ovat

1. Yleisiä, yhdistysten jäsenten välisiä kokeita tai kilpailuja.
2. Rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja, joihin osallistumisesta määrätään erillisillä Kennelliiton vahvistamilla ohjeilla.
3. Kansainvälisiä kokeita.

3 Osallistumisoikeus ja sen rajoittaminen

Kokeisiin saavat osallistua Kennelliiton rekisteröinti-, rokotus- ja tunnistusmerkintävaatimukset täyttävät koirat, joilla on näyttelypalkinto. Metsästyskoirien jäljestämiskokeen alimmassa luokassa saa vähintään yhdeksän kuukauden ikäinen koira kilpailla ilman näyttelytulosta.

Kokeeseen ei saa osallistua

- sairas koira
- kiimainen narttu
- narttu 30 vrk ennen ja 42 vrk jälkeen synnytyksen
- koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia

Koetoimikunnan ja kokeen ylituomarin on tarkistettava osallistumisoikeus.
Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärä kulloinkin voimassa olevien Kennelliiton ohjeitten mukaisesti, jos koejärjestelyt niin vaativat. Koiranomistajille ilmoitetaan kokeeseen pääsystä välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä.

4 Kennelliiton yleinen jääviyssääntö koskien näyttelyitä, kokeita ja kilpailuja

Kennelliiton yleinen jääviyssääntö

5 Järjestämisluvan myöntäminen

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton hallituksen ja kennelpiirien myöntämissä metsästyskoirien jäljestämiskokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliiton hallitus myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut ja niiden valintakokeet sekä maaottelut. Kennelpiirit myöntävät yleiset ja jäsenten väliset kokeet.

6 Koeluvan anominen

6.1 Luvan anoja ja järjestelyvastaava

Kokeen toimeenpanoluvan anoo järjestävä yhdistys, jonka tulee olla Kennelliiton jäsen; rotujärjestön / järjestöjen jäsenyyttä pidetään suotavana. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta.

6.2 Anomisen määräaika

Kokeet on anottava Kennelliiton määräaikaisilmoitusten mukaisesti.

6.3 Anomuksen sisältö

Koeanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen nimi ja luonne, osanottorajoitukset, koeaika ja -paikka, kilpailuluokat, osanottomaksun suuruus sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan, tehtävään suostunut ylituomari ja hänen varamiehensä sekä koetoimikunnan puheenjohtaja. Anottaessa kokeeseen rajoitettua osanottajamäärää tulee rajoittamisessa noudattaa Kennelliiton ohjeita.

6.4 Anomus osoitetaan

Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään. Jäljennös koeanomuksesta toimitetaan tiedoksi järjestävän yhdistyksen kotipaikan kennelpiirille.

6.5 Kokeesta ilmoittaminen / tiedottaminen
Kennelpiirit ilmoittavat myöntämänsä kokeet Kennelliiton määräaikaisilmoitusten mukaisesti julkaistaviksi Koiramme- lehdessä.

7 Kokeen siirto tai peruuttaminen
Kennelliiton sääntö: Kokeiden ajankohdan siirto ja peruuttaminen.

8 Kokeen tuomarit

8.1 Kokeen ylituomari sekä hänen varamiehensä
Kokeen ylituomarin on oltava Kennelliiton pätevöimä metsästyskoirien jäljestämiskokeiden ylituomari tai jonkun FCI:n jäsenjärjestön pätevöimä ja Kennelliiton hyväksymä metsästyskoirien jäljestämiskokeen ylituomari.

8.2 Muut tuomarit
Kokeessa arvostelevilta muilta tuomareilta edellytetään metsästyskoirien jäljestämiskokeiden ylituomaripätevyyttä.

9 Ilmoittautuminen kokeeseen ja siitä poisjääminen

9.1 Ilmoittautuminen
Ilmoittautuminen kokeeseen on tehtävä viimeistään viikkoa ennen koetta osanottomaksuineen.

9.2 Jälki-ilmoittautuminen
Koetoimikunnalla on oikeus ottaa vastaan jälki-ilmoittautumisia, mikäli kokeessa on tilaa. Koetoimikunta voi tällöin korottaa osallistumismaksua, kuitenkin enintään kaksinkertaiseksi.

9.3 Poisjääminen
Ilman pätevää syytä ei osanottomaksua palauteta. Päteväksi syyksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima tai sairaus, joka on lääkärintodistuksella todistettava. Poisjäämisestä on välittömästi ilmoitettava koetoimikunnalle, kuitenkin viimeistään ennen kokeen alkua.

10 Kokeiden tulokset

10.1 Tulosten tarkastus
Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki laskelmat ja huolehtii tulosten merkitsemisestä Kennelliiton koepöytäkirjalomakkeelle sekä koirakohtaisille lomakkeille ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi. Ylituomarin on vahvistettava koepöytäkirja nimikirjoituksellaan.

10.2 Tulosten lähettäminen
Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjälle.

11 Koirien arvostelu
Kaikki koirat arvostellaan rodusta riippumatta samoin arvosteluperustein.

12 Koeluokat
Kokeissa on kaksi luokkaa, avoin luokka (AVO) ja voittajaluokka (VOI). Kaksi kertaa avoimen luokan ensimmäisen palkinnon saavuttanut koira siirtyy voittajaluokkaan eikä tämän jälkeen voi kilpailla avoimessa luokassa. Kokeesta käytetään lyhennystä MEJÄ

13 Jälkien arpominen
Jokaiselle koiralle arvotaan oma jälki. Jälkien arpominen tapahtuu ylituomarin pitämän alkupuhuttelun jälkeen.

14 Koesuoritus

14.1 Koiran laukauksensieto
Koiranohjaaja vie koiran laukauksensietotestiin. Testi suoritetaan kokeen alussa. Testissä käytetään haulikkoa tai vähintään 6 mm starttipistoolia. Laukauksensietotestissä hylätyn koiran koesuoritus keskeytetään.

14.2 Jäljestäminen
Koira jäljestää 6 m:n pituisessa jälkinarussa koko matkan. Koiran poistuessa jäljeltä, koiranohjaajan on annettava koiran vapaasti työskennellä jäljen uudelleen löytämiseksi. Koira saa etsiä kadottamaansa jälkeä enintään 3 minuuttia. Koiralla katsotaan olevan hukka, jos se poistuu jäljeltä osoittamatta halua palata sille takaisin ja tuomari toteaa, ettei koira pysty ottamaan jälkeä uudelleen.

14.3 Koesuorituksen keskeyttäminen
Jäljestämisaika on enintään 45 minuuttia, jonka jälkeen tuomarilla on oikeus harkintansa mukaan keskeyttää suoritus. Koesuoritus keskeytetään, kun tuomari toteaa, ettei koiralla ole enää edellytyksiä saada palkintoa tai koiralle tuomitaan kolmas hukka. Koiranohjaajalla on oikeus keskeyttää koesuoritus. Keskeyttämisen syy on välittömästi ilmoitettava tuomarille.

14.4 Kaato
Koiran tultua kaadolle on sille annettava riittävästi liikkumatilaa, jotta sen käyttäytymistä voidaan arvostella. Koiran tulee omatoimisesti osoittaa kaato. Kaatona käytetään kuivattua, tuoretta tai tuoreena pakastettua ja koepäiväksi sulatettua hirvieläimensorkkaa.

15 Kohtuuton häiriö kokeen aikana
Yleisö tai kokeeseen osallistujat eivät saa olla sellaisessa paikassa kokeen aikana, että he häiritsevät koiran suoritusta tai tuomarin tai koetoimitsijan toimintaa. Tuomarin on huomautettava häirinnästä.

16 Kokeen arvosteluperusteet
Kokeessa käytetään laatuarvostelua pistein 0 - 50.

Arvostelu
Tuomarin on arvostelussaan otettava huomioon koiran koko koesuoritus.
Laatuarvostelun pistetaulukko:

a) jäljestämishalukkuus	0 - 6
b) jäljestämisvarmuus	0 - 12
c) työskentelyn etenevyys	0 - 10
d) lähdön, kulmauksien, makauksien ja katkon selvittämiskyky	0 - 14
e) käyttäytyminen kaadolla	0 - 3
f) yleisvaikutelma	0 - 5
yhteensä	0 - 50

Palkinnot
Ensimmäinen (1.) palkinto 40 - 50 pistettä
Annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on erinomainen.

Toinen (2.) palkinto 30 - 39 pistettä
Annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on hyvä.

Kolmas (3.) palkinto 20 - 29 pistettä
Annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on tyydyttävä.

Pistemäärän ollessa jossakin osa-arvostelussa 0 koiraa ei palkita.

17 Koiran loukkaantuminen
Jos koira on loukkaantunut, on sen suoritus keskeytettävä.

18 Erityismääräyksiä kokeesta

Yleistä jäljestä

- Jälki tehdään lumettomalle maalle ja mikäli mahdollista riistarikkaaseen maaston siten, että tuomari koiraa häiritsemättä voi seurata sen työskentelyä.
- Jälkien välinen etäisyys on maaston mukaan vähintään 200 m.
- Jälki merkitään piilomerkinnällä, avomerkintä sallitaan vain vaikeassa maastossa.
- Jälki veritetään, naudan- tai hirvieläimen vereen kostutetulla sienellä. Veri jaetaan tasaisesti koko jäljelle; lähtöön, makauksiin ja kaadolle pirskotetaan muutama pisara verta.
- Jos jälki on tehty sääntöjen tai ohjeiden vastaisesti, jälki hylätään ja osallistumismaksu palautetaan.

19 Avoimen luokan (AVO) jälki

- lähdöstä, makuulta ja kaadolta rikotaan pinta noin 30 cm x 30 cm alueelta
- jäljen pituus 900 - 1000 metriä
- kaksi suorakulmaista mutkaa
- kaksi haavoitetun riistaeläimen makuupaikkaa kulmiin
- verta 1/3 litraa
- jäljen ikä vähintään 12 tuntia

20 Voittajaluokan (VOI) jälki

- lähdöstä, makuulta ja kaadolta rikotaan pinta noin 30 cm x 30 cm alueelta
- jäljen pituus 1200 - 1400 metriä
- kolme suorakulmaista mutkaa, joista yhdellä veretön katkos kaavion mukaan
- neljä haavoitetun riistaeläimen makuupaikkaa jäljen suorilla osuuksilla, yksi makuupaikka / osuus; makaus ei saa olla 50 m lähempänä kulmaa tai kaatoa
- katkos vähintään 300 m ennen kaatoa; katkos tehdään kulmalle kulkemalla verisientä vetäen 15 m ja sen jälkeen siirtymällä sieni ylhäällä n. 2-5 metriä maastosta riippuen jäljen sivussa 15 m takaisinpäin ja sen jälkeen suorakulmaisesti eteenpäin noin 10 m
- verta 1/3 litraa
- jäljen ikä vähintään 18 tuntia
- suositellaan, että osuudet ovat eri pituisia

21 Erillisohjeet

Ylituomarin, arvostelevan tuomarin, koiranohjaajan, koetoimikunnan ja koetoimitsijan tehtävät ja velvollisuudet
sekä metsästyskoirien jäljestämiskokeen järjestämisohje määritellään tarkemmin Kennelliiton hallituksen hyväksymissä ohjeissa.

22 Muutokset sääntöihin ja ohjeisiin

Muutokset sääntöihin vahvistaa Kennelliiton valtuusto ja ohjeisiin Kennelliiton hallitus.

23 Valionarvovaatimukset (FIN JVA)

Kennelliiton valionarvosääntö.

24 Valitukset ja erimielisyydet

Kennelliiton muutoksenhaku menettely

OHJE METSÄSTYSKOIRIENJÄLJESTÄMISKOKEEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Voimassa 1.1.2007 alkaen

1. Yleistä

Koska koiran kyky seurata haavoittuneen riistaeläimen jälkiä todetaan keinotekoisesti maastoon sijoitettua verijälkeä hyväksi käyttäen, on kokeen järjestelyillä ja etenkin jälkien teolla, maastoon sijoittelulla yms. erittäin suuri merkitys tässä koemuodossa. Jäljen teossa on määrätietoisesti pyrittävä säilyttämään tasalaatuinen ja koeluokkaan nähden kohtuullinen vaikeusaste. Jäljen teossa on pyrittävä mahdollisimman luonnonmukaiseen tulokseen.

2. Kokeiden järjestäminen

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava niistä annettuja sääntöjä ja määräyksiä.
Anottaessa kokeeseen rajoitettua osanottajamäärää tulee rajoittamisessa noudattaa Kennelliiton asiasta antamia ohjeita.
Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Ohjeena voidaan pitää sitä, että yksi tuomari arvostelee 6 koiraa.
Mikäli tämä määrä halutaan ylittää, on siitä sovittava ao. tuomarin kanssa.
Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomarille ilmoitetaan välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä koiramäärä ja luokka mitä hän arvostelee.
Useamman tuomarin kokeen ollessa kysymyksessä, kokeen järjestäjä nimeää ylituomarin huomioonottaen tuomarijääviyden.
Harjoitusarvostelua haluava tuomarikokelas ottaa itse yhteyttä ja sopii harjoittelusta ko. ylituomarin sekä kokeen koetoimikunnan kanssa.
Tuomarikokelaalla tulee olla kokeen myöntäneen kennelpiirin suostumus koearvostelun suorittamiseen.
Kennelpiirille koearvostelupyyntöä esitettäessä on kokelaalla oltava koearvostelun vastaanotto-oikeudet omaavan ylituomarin ja koetoimikunnan suostumus koearvostelun suorittamiseen.

3. Jäljen sijoittaminen maastoon

Jälkimaastolle ei aseteta tarkkoja määrityksiä ja vaatimuksia, mutta koemaaston tulisi vastata todellisuudessa riistan liikkuma- ja oleskelualueita. Samaa jälkimaastoa ei kuitenkaan saa käyttää useammin kuin 5:n viikon välein. Jälkeä ei saa toistamiseen sijoittaa samoin.
Sen tulisi olla:

- riistarikas mikäli mahdollista
- kohtuudella ihmisen kuljettavaa
- sellainen, että tuomari voi seurata koiran työskentelyä

Sopivia jälkimaastoja on mm:

- metsämaasto
- hakkuualue
- luonnonniitty
- tiheikkö
- jne.
- taimisto
- kuljettava suo
- heinikko
- polut

Mahdollisuuksien mukaan jälki tehdään "luonnonmukaiseksi" siten, että maasto on mahdollisimman vaihtelevaa, esim. korkeuseroja, ojia, soita jne. pyritään käyttämään hyväksi.
Maastokohdat, joita tulisi välttää:

- jäte- ja lantakasat
- pintakuoritut maastot
- isot, laajat kallioalueet
- yleiset, liikennöidyt tiet
- louhikot ja jyrkänteet
- jyrkkäreunaiset, isot ojat
- riistan pesimispaikat
- aidat
- pellot

3.1. Etäisyydet

Jäljen lähdön tai kaadon ja kulmien etäisyys toisistaan vähintään 150 m.
Lähdön, jäljen ja kaadon tulee olla vähintään 60 metrin päässä liikennöidystä tiestä.
Jälkien etäisyys toisistaan vähintään 200 metriä, maastosta riippuen.
Jäljen etäisyys asumuksista tai vastaavista n. 200 metriä.

3.2. Välineet ja merkitseminen
Välineet
- kartta, johon jälki on merkitty
- kompassi
- sieni, noin 2,5 metrin narussa ja veripullo (sieni tulee olla kostutettu vedellä ennen veren kaatoa)
- merkitsemistarvikkeet:
+ jälkimerkkejä, jotka eivät vahingoita puustoa ja ovat helposti irrotettavissa
+ lähtö-, suunta- ja kaatomerkit Huom. merkit on poistettava kaadon läheisyydestä kaatoa vietäessä.
+ lähtömerkki

3.3. Merkitseminen
Kokeen tuomari tarkastaa ja hyväksyy kaadon.
Jäljen alkuun tulevaan lähtömerkkiin merkitään:
- luokka (AVO/VOI)
- jäljen numero
- jäljen verityksen päivämäärä
- jäljen verityksen kellonaika
- jäljen tekijät
Jäljen kulkusuunta merkitään n. 10 metriä lähdöstä tuomaria ja ohjaajaa varten.
Merkitsemisessä on huomattava:
Merkkejä on oltava riittävän tiheässä (n. 200 kpl / jälki), jotta opas tietää koko ajan missä jälki kulkee.
Jälki merkitään **piilomerkinnällä**. Avomerkintä voidaan sallia vain maaston ollessa **erittäin vaikea.**
Tarkoitus on, ettei koiran ohjaaja havaitse tulosuunnasta jäljen sijaintia eikä suuntaa.
Kulmat ja makuut merkitään piilomerkinnällä siten, että opas voi ennen ko. kohdetta osoittaa sen sijainnin
tuomarille.

4. Kaato
Kaadon tulee olla riittävän kaukana tiestä eikä tiellä saa kaadon kohdalla olla häiriöitä, jotka voisivat häiritä koiran
työskentelyä.
Kaato sijoitetaan jäljen päähän niin, että se voidaan selvästi havaita tulosuunnasta vähintään 10 metriä ennen.
Kaato sijoitetaan jäljen päähän 30 x 30 cm:n suuruiselle alueelle, jonka pinta on rikottu.
Kaato viedään jäljen päähän esim. muovikassissa niin, ettei maastoon tule hajua ennen kaatoa.
Kuljetuspussi,
jossa kaato viedään paikalleen, tuodaan pois metsästä.

KOIRANOHJAAJAN TOIMINTAOHJE

1.
Koiranohjaajana metsästyskoirienjäljestämiskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa tarpeeksi hyvän fyysisen kunnon.
2.
Koiran ilmoittaminen kokeisiin on tehtävä kirjallisesti kokeen järjestäjälle ilmoituksessa olevaan päivämäärään
mennessä osanottomaksuineen, ellei koeilmoituksessa ole toisin määrätty.
3.
Kokeen järjestäjät ilmoittavat koiran omistajalle, onko hänen koiransa voitu hyväksyä ko. kokeeseen ja myönteisessä
tapauksessa kokoontumispaikan ja -ajan, samoin majoittumis- ja ruokailumahdollisuuksista.
4.
Saavu ajoissa koepaikalle. (vähintään ½ tuntia ennen ylituomarin puhuttelua)
5.
Esitä koetoimikunnalle koiran rekisterikirja, rokotustodistukset ja mahdolliset muut tarvittavat asiakirjat.
6.
Seuraa tarkoin ylituomarin puhuttelua, koska tässä tilaisuudessa saadaan toimintaohjeet kokeen ajaksi.
7.
Tee oppaan kanssa kulkusuunnitelma. Huolehdi, että koirasi on valmiina maastossa, kun sen aika on lähteä jäljelle.
8.
Koiranohjaaja on kokeen aikana aina koiran virallinen edustaja, riippumatta koiran omistussuhteista. Koiralla tulee
olla sama ohjaaja koko koesuorituksen ajan.
9.
Koiranohjaajan tulee tarkoin noudattaa niitä ohjeita, joita ylituomarin puhuttelussa on annettu sekä koesuorituksen
aikana arvostelevan tuomarin antamia ohjeita.
10
Ohjaajan halutessa säännöt sallivat koiran ohjaamisen viimeiselle suuntakrepille asti, mutta sen tulee tapahtua
hillitysti ja koiraa kurittamatta. Muista, että koiran tulee työskennellä itsenäisesti koko jäljestyksen ajan. Vähä-ääninen
ja hillitty työskentely koiran kanssa johtaa yleensä parhaaseen tulokseen ja kuvastaa hyvää yhteistyötä koiran ja
ohjaajan välillä.
11.
Ylituomarin hyväksymästä sääntöjen mukaisesta loppuarvostelusta ei voi valittaa. Muista syistä syntyneet erimielisyydet on viipymättä ilmoitettava ylituomarille. Jatkovalitusmenettelystä antaa ylituomari ohjeet, mikäli ao. ei
tyydy ylituomarin ja koetoimikunnan yhdessä tekemään päätökseen asiassa.
12.
Osallistu kokeen päätöstilaisuuteen. Tällöin julkistetaan tulokset.
13.
Koiran ohjaaja on velvollinen huolehtimaan koiran kaikinpuolisesta hyvinvoinnista kokeen aikana, niin koemaastossa
kuin majoitusalueellakin, koska koepäivä on pitkä.
14.
Koiran aiheuttamista vahingoista vastaa koiran omistaja.
15.
Käyttäydy kokeessa esimerkillisesti tuomaria, opasta, toisia koiranomistajia ja kaikkia muitakin läsnäolijoita kohtaan,
niin kuin toivoisit heidän käyttäytyvän sinua kohtaan.

OHJEET METSÄSTYSKOIRIENJÄLJESTÄMISKOKEEN ARVOSTELEVALLE TUOMARILLE

1. YLEISTÄ

Metsästyskoirienjäljestämiskokeessa koiralla on mahdollisuus saavuttaa jäljestämisvalion (FIN JVA) arvo.

Tuomareiden tulee noudattaa sääntöjä ja ohjeita. Jäljestämisvalion arvo menettää merkityksensä mikäli 1. palkinto annetaan liian löysin perustein.

Tämän vuoksi osa-arvostelujen parhaat pisteet voidaan antaa vain erinomaisista suorituksista ja koko suorituksen on oltava kokonaisuudessaan erittäin hyvä, jotta koiralle voitaisiin antaa 1. palkinto.

Kokeen järjestäjä tai ylituomari eivät vastaa kokeen aikana koiralle aiheutuneista vahingoista.

2. ARVOSTELUOHJEET

2.1. Jäljestämishalukkuus 0 - 06 (a)

Tällä arvostelukohdalla todetaan koiran into verijälkeä kohtaan sekä sen halukkuus jäljestää. Tuomarin tulee seurata
myös ohjaajan työskentelyä.

- säilyttääkö koira halunsa seurata verijälkeä oma-aloitteisesti vai pitääkö ohjaajan jatkuvasti antaa kehotuksia
- liiallinen, monisanainen innostaminen on kiellettyä ja se on katsottava koiran ohjaamiseksi

Liian nopeaa koiraa on jarrutettava.

Parhaimmillaan jäljestämishalukkuus on silloin, kun koira jäljestää oma-aloitteisesti. Jäljestämishalukkuuden tulisi
mieluiten parantua loppua kohden ja antaa vaikutelma, että koira työskentelee itsenäisesti, halukkaasti ja äänettömästi.

2.2. Jäljestämisvarmuus 0 - 12 (b)

Jäljestämisvarmuudella ymmärretään kaikki ne toiminnot ja tavat, joiden avulla koira pysyy jäljellä tai siitä sivuun joutuessaan tietoisesti pyrkii löytämään jäljen ja löytää sen. Jäljestämisvarmuus on selvää näyttöä siitä, että koira on jatkuvasti selvillä jäljestämistehtävästään. Hyvä varmuus on todettavissa sillä, etteivät mitkään ulkoiset tekijät vähennä koiran kiinnostusta jälkeen. **Tuomarin tulisi aina pyrkiä havaitsemaan nämä vaikeasti todettavat jäljestämisvarmuuden näytöt.**

Tietoisen jälkitarkasti, hyvin etenevä koira osoittaa aina jäljestämisvarmuutta. Epävarma ja selvästi hidas eteneminen sekä harhailu jäljen välittömässä tuntumassa eivät osoita jäljestämisvarmuutta.

Jäljestämisvarmuus ei edellytä ehdotonta maavainuista työskentelyä. Esim. kova tuuli voi aiheuttaa koiran etenemistä jäljen sivussa. Arvostelussa tulee aina huomioida tuulen suunta.

Mikäli koira toistuvasti kadottaa jäljen, vaikka se löytäisikin jäljen omatoimisesti, on se katsottava virheeksi eikä maksimipisteitä voida antaa kohdista b (varmuus) ja c (etenevyys). Pistevähennykset suoritetaan tuomarin harkinnan mukaan.

2.3. Työskentelyn etenevyys 0 - 10 (c)

Etenevyys on parhaimmillaan, kun koira etenee tasaisesti, varmasti ja jälkitarkasti maastoon soveltuvaa kävelyvauhtia. Liian kova vauhti on katsottava virheeksi. Jatkuvien tarkistuslenkkien teko osoittaa epävarmuutta ja etenevyys kärsii. Puurtavaa työskentelyä on pidettävä pahana virheenä. (Koira kiertää esim. jäljen päällä, palaten hieman taaksepäin ja sivulle eikä pääse eteenpäin jäljestyksessä). Puurtavasti työskentelevää koiraa ei palkita 1. palkinnolla, sillä se vaikuttaa arvosteluun oleellisesti kohdissa

b) jäljestämisvarmuus,
c) työskentelyn etenevyys,
d) lähdön, kulmien, makauksien ja katkon selvittämiskyky
f) yleisvaikutelma.

Koiran katkonainen eteneminen “ tippa tipalta” voi myös häiritä etenevyyttä, mikäli eteneminen on häiritsevän hidasta tai seisoskelevaa. Siihen voi vielä liittyä toistuva paluujäljen seuraaminen. Tällöinkään koiraa ei tule palkita 1. palkinnolla. Etenevyyden arvostelussa tulee ottaa huomioon myös maasto-olosuhteet.

2.4. Lähtö, kulmaukset, makaukset, katkon selvittämiskyky 0 - 14 (d)

Koiran ohjaajalle osoitetaan selvästi lähtömakaus ja jäljen kulkusuunta.

Koiraa voidaan ohjata suuntamerkille asti (n. 10 m), jonka jälkeen koiran on aloitettava itsenäinen jäljestäminen.

Mikäli koira ei lähde jäljelle, annetaan sen yrittää n. 3 min., jonka jälkeen koe keskeytetään. Lähdön tulisi olla määrätietoinen.
Kulmauksilla ja makuilla tulee seurata koiran työskentelyn huolellisuutta. Tuomarin tulee olla selvillä kulmauksien, makauksien ja katkon sijainneista.
Koiran tulee jäljestää (oikaisematta) jäljen koko veritetty osuus.
Koiran tulee osoittaa makuut selvästi. Kulmilla hyväksytään suunnantarkastukset.

2.5. Käyttäytyminen kaadolla. 0 - 03 (e)
Kaadolla tuomarin on todettava, että koira omatoimisesti osoittaa kaadon esim.:
- nuuhkimalla
- nuolemalla
- omatoimisesti noutamalla
- puolustamalla/vartioimalla
- tai muuten

1. palkintoon vaaditaan, että koira menee oma-aloitteisesti kaadolle ja osoittaa sen selvästi, saaden tästä osasuorituksesta vähintään 2 pistettä.
Käyttäytymisestä kaadolla annetaan 0, jos koira:
- ei löydä kaatoa
- menee tarkoituksellisesti sen ohi
- pakenee ja pelkää kaatoa
- ei osoita kaatoa

Koiran ohjaajan tulee pysytellä jäljestämisnarun päässä koirasta ja mennä koiran luo vasta tuomarin luvalla.
Kaatokäyttäytymisessä on koiran kiinnostus kaatoon ratkaiseva ja se on kirjattava arvosteluun.

2.6. Yleisvaikutelma 0 - 05 (f)
Yleisvaikutelmaa arvioitaessa tulee kiinnittää huomio koiran kokonaissuoritukseen.
1. palkintoa ei anneta koiralle jonka kokonaissuoritus ei ole erittäin hyvä, esim.:
- tuomari on osoittanut koiralle jäljen (hukka)
- ohjaaja on auttanut koiraa sääntöjen vastaisesti
- jälki on ollut liian lyhyt
- koiran työskentely on ollut puurtavaa
- koira osoittaa kaadon, mutta ei mene sen luo
- aikaa käytetty yli 45 min.

Laukauksensieto
Koiran ohjaaja vie koiran laukauksensietotestiin. Koiran laukauksensieto testataan kunkin kokeen alussa. Hylätyn
koiran koe keskeytetään. Testi suoritetaan koiran ollessa paikallaan kytkettynä 6 metrin jälkinaruun.
- koiraa ei saa jättää käskyn alle
- ohjaajat siirtyvät n. 10 metrin päähän koirasta
- laukaus ammutaan n. 25 metriä koirien edessä

Laukausta pelkäävä koira:
+ yrittää paeta tai kaivautua maahan
+ yrittää hakea turvaa ohjaajasta

Arvostelussa on huomioitava, että:
+ haku ja riistan etsiskely eivät ole arkuutta
+ hätkähtäminen ja ihmettely eivät ole myöskään arkuutta

Laukauksensiedon testaaminen suoritetaan välttäen aiheuttamasta riistalle turhaa häiriötä. Testissä on muutoinkin noudatettava erityistä varovaisuutta sekä huolehdittava siitä, että ampumiseen on asianmukaiset luvat.

Hukka
Koiran kadottaessa jäljen sallitaan sen etsiä sitä enintään 3 minuuttia. Mikäli jäljestys ei jatku em. aikamäärän puitteissa, tuomari palauttakoon koiran jäljelle. **Hukaksi katsotaan aina tilanne, jossa tuomarin on osoitettava koiralle jälki.**
Mikäli koira on eksynyt jäljeltä eikä osoita aikomusta palata takaisin sille, ei annetusta aikamäärästä pidetä kiinni, vaan koira palautetaan jäljelle aikaisemmin ja sille tuomitaan hukka.
Hukan tapahduttua koiralle osoitetaan uusi alku jäljestämättömältä jäljen osuudelta.

Paluujäljen seuraaminen on tuomittava hukaksi, jos koira ei oma-aloitteisesti käänny takaisin paluujäljeltä sitä 20-30 metriä kuljettuaan.

Jäljestämisaika
Mikäli koiran eteneminen on hidasta ja tuomari toteaa, että niin hitaalla ja/tai epävarmalla työskentelyllä ei sääntöjen määrittelemän ajan puitteissa päästä jäljen loppuun, voi tuomari harkintansa mukaan keskeyttää koesuorituksen.

Arvostelu
Koiran arvostelussa tulee noudattaa ehdotonta puolueettomuutta. Kokeen tapahtumat on rekisteröitävä sellaisina kuin tuomari itse on ne nähnyt.
Koiralle tulee aina tehdä oikeutta. Mikäli ohjaaja tekee virheitä, jotka voidaan tulkita koiran ohjaamiseksi, tulee koiran pisteitä alentaa. Mikäli tuomari huomaa, että koiraa aiotaan auttaa sääntöjen vastaisesti, on tästä **heti** huomautettava ohjaajalle.
1. palkintoa ei tule antaa suorituksesta, jota koira ei ole tehnyt itsenäisesti. Mikäli jälki selvästi todetaan lyhyemmäksi kuin sääntöjen minimipituus edellyttää, ei koiraa voida palkita 1. palkinnolla.
Palkintosijaa määrättäessä tulee kiinnittää huomio koiran kokonaissuoritukseen ja työskentelyn virheettömyyteen.
Koiran tekemät virheet vaikuttavat useamman arvostelukohteen pistemäärään.

Sanallisen arvostelun tulee aina vastata kokeesta annettuja arvostelupisteitä ja palkintosijaa.
Koirakohtaisiin arvosteluihin (tekstiin) ei merkitä tapahtumien kellonaikoja.
Koiran arvostelu tulee aina suorittaa rakentavassa hengessä.
Arvostelun voi muodostaa seuraavien asioiden pohjalta:
- lähtö
- työskentelytapa (maa-/ilmavainuinen)
- jäljestämishalukkuus
- jäljestämisvarmuus
- työskentelyn etenevyys
- kulmauksien, makauksien ja katkon selvittämiskyky
- käyttäytyminen kaadolla
- yleisvaikutelma jälkikoirana
- riistahavainnot ja muut mahdolliset häiriöt jäljellä
- muut tuomarin harkinnanvaraiset asiat

YLITUOMARIN TEHTÄVÄT JA VELVOLLISUUDET

Ylituomari vastaa kokeen virheettömästä kulusta ja huolehtii siitä, että arvostelut tulevat suoritetuiksi oikein ja yhdenmukaisesti.
Kokeen ylituomarin on aina ennalta tutustuttava koejärjestelyihin ja varmistauduttava siitä, että koetoimikunta on tehtäviensä tasalla.

Alkupuhuttelu
Ylituomari suorittaa alkupuhuttelun, jonka jälkeen kokeen ylitoimitsija tai hänen nimeämänsä henkilö suorittaa jälkien
arvonnan. Alkupuhuttelussa selvitetään mm. seuraavat asiat:
- ”äitiysloma” 30/42
- kiimaiset nartut eivät saa osallistua
- koiran ohjaaminen sallitaan lähtöpaikalta suuntamerkille (n.10 m)
- ohjaaja on velvollinen pitämään koiran kytkettynä ja olemaan siitä n. 6 metrin etäisyydellä. Koiran harhautuessa jäljeltä on ohjaajan silloinkin seurattava sitä n. 6 metrin päässä. Jäljestysnarusta saa irrottaa vain tuomarin luvalla.
- nopean koiran jarruttamisvelvollisuus
- kokeen keskeyttäminen:
    + jäljestys on aloitettava 3 min. kuluessa
    + kolmannen hukan jälkeen
    + liian hidas, puurtava työskentely
    + työskentely 45 min, tuomarin harkinnan mukaan
    + ohjaajan keskeyttämisoikeus
- menettely paluujäljellä
- ohjaajan toimiminen kaadolla
- koiran innostaminen
- ohjaaminen ja auttaminen sekä sen vaikutus arvosteluun
- koiran rankaiseminen
- valitusmenettely

Tuomarikertomus
Kertomukseen tulee merkitä kokeessa toimineet tuomarit ja heidän arvostelemansa luokat sekä koirien numerot.
Kertomusta laadittaessa tulisi harkita oliko kokeessa jotain erittäin hyvää tai huonoa.
Ainakin seuraavia asioita tulisi lyhyesti käsitellä:
- ylitoimitsija / koetoimikunta
- mahdolliset harjoitus-/koearvostelijat kotipaikkakuntineen,
- arvostelun vastaanottaneen tuomarin nimi ja numero
- hyväksyttiinkö/hylättiinkö
- maasto
- sää
- jälkien pituus ym.
- merkitseminen
- opastuksen taso
- mahdolliset riistahavainnot

YLITUOMARIKOULUTUS

Metsästyskoirienjäljestämiskokeen arvosteleva tuomari omaa ylituomaripätevyyden.
Tuomarikoulutuksessa noudatetaan Kennelliiton ohjetta Palkinto-, arvostelu- ja ylituomareiden koulutus ja pätevöiminen sekä toiminta.
Lisäksi tuomarikoulutukseen osallistuville asetetaan seuraavat vaatimukset;

- henkilö on suorittanut hyväksytysti koetoimitsijakurssin osat 1 ja 2
- henkilö on osallistunut ao. kokeen järjestelytehtäviin vähintään 5 kertaa, joista ainakin 2 kertaa kokeen vastaavana koetoimitsijana
- henkilöllä on oltava kerhonsa, rotujärjestönsä sekä kennelpiirin kirjallinen suositus
- on ollut rotujärjestön tai rotua harrastavan yhdistyksen jäsenenä vähintään 2 vuotta sekä on Kennelliiton jäsen
- on menestyksellisesti toiminut koiran ohjaajana jäljestämiskokeessa
- kokelaan on suoritettava vähintään kaksi harjoitusarvostelua, kahdelle eri ylituomarille, ennen koearvostelujen suorittamista. Kokelas ottaa itse yhteyttä ja sopii harjoittelusta ko. ylituomarin sekä kokeen koetoimikunnan kanssa
- tuomarilla voi olla korkeintaan yksi harjoitus- tai koearvostelija kerrallaan ja tämän tulee arvostella kaikki ko. tuomarin arvostelemat koirat
- harjoitus ja koearvosteluja on suoritettava sekä AVO- että VOI- luokissa molemmista luokista tulee olla vähintään neljä arvosteltua koiraa
- harjoitus ja koearvostelut tulee tapahtua kurssia seuraavan vuoden koekauden loppuun mennessä, 1. koearvostelu tulee suorittaa kurssin jälkeen 12 kuukauden sisällä ja ensimmäisen ja toisen koearvostelun väli ei saa olla yli 12 kuukautta
- koearvosteltavana on oltava vähintään kahdessa kennelpiirin nimeämässä kokeessa, kussakin vähintään 4 palkittua koiraa. Koearvostelut on suoritettava kahdelle eri ylituomarille.
- kokelas on hylättävä, mikäli hänen antamansa palkinnot poikkeavat useamman kuin yhden koiran osalta arvostelevan ylituomarin antamasta palkinnosta. Koearvosteluun tulee olla kokeen myöntäneen kennelpiirin suostumus. Kennelpiirille koearvostelua esitettäessä on kokelaalla oltava koearvostelun vastaanotto-oikeudet omaavan ylituomarin ja koetoimikunnan suostumus koearvostelun suorittamisesta
- Kennelliitto ja rotujärjestöt yhteistyössä määrittelevät ne ylituomarit, joilla on oikeus ottaa vastaan koearvosteluja ja toimia ylituomarikurssin johtajana

KOETOIMITSIJAT

OPAS

Oppaan tehtävät ovat erittäin vaativat ja vastuulliset. Tuomarin mahdollisuudet arvostella koiran työskentelyä
mahdollisimman hyvin, riippuvat siitä, kuinka hyvin opas on tehtäviensä tasalla. **Koiran suoritus voidaan jopa hylätä, jos tuomari ei ole voinut arvostella jotain koesuorituksen osaa.**
Varsinaiset tehtävät
- osallistuu jäljen tekemiseen
- antaa tuomarille yleisselvityksen jäljestä
- sopii tuomarin kanssa niistä merkeistä ja keinoista, millä hän ilmoittaa jäljen kulun, kulmat, makuut, katkon ja kaadon
- huolehtii siitä, että kaato on sääntöjen mukaisesti viety paikalleen ja että siihen on tiputettu muutama pisara verta.
- huolehdi, että kuljetuspussi tuodaan pois maastosta
- poistaa kaikki merkit kaadolta ja sen läheisyydestä
- **huolehtii siitä, että tuomari on aina selvillä jäljen sijainnista ja kulkusuunnasta**
- ilmoittaa tuomarille riittävän ajoissa (30-60 metriä ennen) lähestyttäessä kulmaa, makausta, katkoa ja kaatoa sekä osoittaa ko. kohde
- ilmoittaa tuomarille kulkemisen kannalta merkittävistä maastokohdista
- koiran kadottaessa jäljen on siitä ilmoitettava tuomarille. Opas siirtyy hieman jäljen sivuun, jolloin koiran ohjaaja ei voi päätellä jäljen sijaintia eikä suuntaa hänen liikkeistään.
- kerätä kaikki jälkimerkit pois jäljestyksen jälkeen

Koiran jäljellä tapahtuvan suorituksen arvioiminen ei ole sallittua ennen kokeen virallisten tulosten julkistamista.

VASTAAVA KOETOIMITSIJA

Vastaava koetoimitsija on kokeen varsinainen vetäjä. Hänen vastuullaan on ennen kaikkea huolehtia kokeen asiallisesta ja sääntöjenmukaisesta sujumisesta.

Tehtävät ennen koetta:
- välineiden ja tarvikkeiden hankinta ja kuljetuksen valvonta
- palkintojen hankinta
- jälkien yleissijoituksen suunnittelu
- jälkien tekemisen ja verityksen organisointi ja valvonta
- koeohjelman laadinta
- kokeen yleishuollon järjestäminen
- jälkien arvonnan järjestäminen

Tehtävät kokeen aikana:
- alku- ja loppuseremonioiden vetäminen
- kuljetusten järjestely (koirat, ohjaajat, oppaat ajoissa jäljelle)
- aikataulusta huolehtiminen
- tuomarien kuljetus ja heistä huolehtiminen
- koetoimikunnan sihteerin tehtävien järjestäminen ja valvonta
- yleinen järjestyksen valvonta (Huom. koirien on oltava kytkettyinä koe- ja keskuspaikalla)
- valvoa, että koepöytäkirjat ja koirakohtaiset arvostelupöytäkirjat ovat asianmukaisesti täytetyt ja allekirjoitetut sekä varmistaa että ne toimitetaan kennelpiirille viikon kuluessa kokeen päättymisestä

Palkinnot

Esinepalkinto tulisi jakaa vähintään luokkien l. palkinnon saaneille koirille.
Luokkiensa parhaiden koirien palkitseminen on näyttävä ja kannustava osoitus hyville jälkikoirille.
Kokeen parhaan koiran valintaa tulisi välttää luokkien vaikeusaste-eron vuoksi. Jos näin kuitenkin menetellään, ylituomari/tuomarit valitsevat kokeen parhaan koiran.

Metsästyskoirienjäljestämiskokeen järjestäminen koostuu monista osatekijöistä. Edellä olevat ohjeet sekä säännöt ja muut koemuotoa koskevat ohjeet tarkoin noudatettuina antavat perustan hyvin läpiviedylle kokeelle ja mahdollistavat koirien tasapuolisen arvioimisen jäljestäjinä.

METSÄSTYSKOIRIENJÄLJESTÄMISKOKEEN SUOMEN-MESTARUUSKILPAILUN JÄRJESTÄMISOHJEET

Voimassa 1.1.2007 alkaen

1. TARKOITUS

Kokeen tarkoitus on edistää jäljestävien koirien koulutusta, lisätä sekä laajentaa rotukohtaisesti harrastajien määrää.

2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

2.1 SM -kokeessa noudatetaan voimassa olevia metsästyskoirienjäljestämiskokeen sääntöjä.
2.2 Kokeen järjestämisestä vastaavat jäljestystä harrastavat rotujärjestöt.
2.3 Rotujärjestö valitsee kokeen järjestäjän huomioiden kennelpiirit niin, ettei saman kennelpiirin alueella ole koetta
peräkkäisinä vuosina.
2.4 Kennelliiton hyväksymä elin nimeää SM-kokeen ja karsintakokeen kaikki tuomarit
SM-loppukokeeseen valittaessa käytetään ryhmässä kahta tuomaria, jolloin pisteiden keskiarvo ratkaisee järjestyksen.
Karsintakokeen ylituomari määrää jokaiseen ryhmään ylituomarin, jonka antama arvostelu ja pistemäärä jää voimaan koesuorituksena.
Kokeen ylituomari arvostelee yksin SM-kokeen.
2.5 Ylituomareiksi ja heidän varamiehikseen valitaan kokeneet ylituomarit.
Valintakokeen ylituomari toimii SM-kokeen ylituomarin varamiehenä.
Ryhmässä toisena tuomarina voi olla tuomari, joka on toiminut vähintään kaksi vuotta tuomarina.
2.6 Kokeen ajankohta sidotaan hirvenmetsästykseen niin, että koe järjestetään viikkoa ennen hirvenmetsästyksen alkua.

3. KOKEEN TALOUS

3.1 Kokeen taloudesta ovat vastuussa rotujärjestö ja järjestävä yhdistys.

4. KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

4.1 Kennelpiirit nimeävät koiran ja varakoiran kokeeseen.
4.2 Nimeäminen voi tapahtua
- kennelpiirin mestaruuskokeen perusteella, jolloin valintaperusteena käytetään paremmuusjärjestystä
- kennelpiirin jäljestämiskoetoimikunnan toimesta
- kennelpiirin nimeämän valitsijamiehen suorittamana

4.3 Valintaperusteena kennelpiirin toimikunnan tai valitsijamiehen tulisi käyttää koirien saavuttamia voittajaluokan tuloksia (laatuarvostelua). Pistemäärät eivät ole vertailukelpoisia silloin, kun ne on saavutettu eri kokeissa eri tuomarilla (koiran tasaiset tulokset).
4.4 Kennelpiirin mestaruuskokeet pidetään kaksi viikkoa ennen SM-koetta.
4.5 Koira voi osallistua vuosittain vain yhden kennelpiirin karsintakokeeseen (sen, jossa omistaja/haltija vakituisesti asuu.
4.6 Kennelpiirin valintakokeen järjestäjä, toimikunta tai valitsijamies, joka koiran valinnan SM-kokeeseen, suorittaa, tulee heti tehdä ilmoitus valitusta koirasta SM-kokeen järjestäjälle. Ilmoituksessa tulee olla koeilmoittautumiseen kuuluvat tarpeelliset tiedot.
4.7 Koiran omistaja vastaa koemaksun suorittamisesta.

5. KOKEESEEN OSALLISTUVAT KOIRAT JA KOKEEN HYLKÄÄMINEN

5.1 SM-kokeeseen osallistuvat kennelpiireistä valitut koirat.
5.2 Koe järjestetään kaksipäiväisenä. Lauantaina suoritetaan karsinta. Koirat arvotaan ryhmiin.
5.3 SM-kokeen loppukilpailuun pääsee karsinnan 6 parasta koiraa sekä edellisen vuoden voittaja.
5.4 Karsintakoe ja loppukilpailu ovat erillisiä kokeita, joista tulokset ilmoitetaan normaalilla tavalla.
5.5 SM-loppukilpailun paras koira saa SM -arvon.

6. Muutokset

Tätä järjestämisohjetta koskevat muutosehdotukset on tehtävä Kennelliiton Koe- ja kilpailutoimikunnalle Muutokset vahvistaa Kennelliiton hallitus.